



Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztvázás

725.081

Szerző:

Cím: *Ötödik lett a sorban Budapest új-
szülött kerülete*Forrás: *Nemzeti Újság*

Hely

Idő

"1936"

Személy

Bp

(Hely)

1936 X 4

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(O)

Ötödik lett a sorban Budapest újszülött kerülete Érdekes számadatok Rákosváros egyéves életéből . . .

Ott voltam a születésénél . . . Akkor még senki se gondolta volna, hogy az újszülött egy év múlva már erős és hatalmas lesz, sok tekintetben talán erősebb, mint évtizedekkel, sőt századokkal öregebb társai. Talán csak azok sejtették ezt, akik a világra segítettek: Szendy polgármester és Petrovác Gyula, akik ott álltak az újszülött bölcsőjénél. Különösen Petrovác Gyula bízott benne, mert ő a keresztapáságot is vállalta. Igaz, hogy ez az a furcsa eset, amikor az apaságban a keresztapa is részes. Mater est semper certa — mondja a római jog. Ennél az újszülöttnél azonban, amelyről most szó van, az apa és anya egyaránt biztosak. Hogy további kételyek ne származhassanak ezekből a sorokból, rögtön bemutatjuk az egyéves lényt: *Rákosváros, Budapest XIV. kerülete*, amelynek egyéves fennállását nemrégiben ünnepeleék a hajdani Zugló lakosai.

A téglánként épült város

Érdeemes megállni egy pillanatra egy új közigazgatási kerület egyéves munkája után. Nem könnyű az a terep, amelyen az új előljáróság megkezdte működését. Tul a halálsorompókon, a rákosi homokon sokezer kis ház épült, sokezer kispénzü ember apró hajléka s ezeknek az embereknek legnagyobb része csak irtózatot erőfeszítésekkel képes frissen szerzett birtokát fenntartani és megőrizni. Valóságos telepesszámba mennek a kerület első háztulajdonosai. Akkor mentek oda, amikor ez a vidék még teljesen kívül esett a városon, s megközelíteni is csak nagy ügyvel-bajjal, hosszú villamosozás után sikerült. A homokbuckákon keresztül nem építettek még utcákat, nem volt élélmzés, iskola és templom. Azok a kispénzü, de a polgáriaskodásra erősen hajlamos emberek, akik megtakarított álléveikből vásárolták a telket, hihetetlen igénytelenséggel és szívóssággal fejlesztet-

tek maguk körül életet és civilizációt. A rákosvárosi ember jobban ragaszkodik a házához, amelyre szinte téglánként szedte össze a garast, mint sok ősi nagybirtokos apái földjéhez. Van bennük erő és küzdenitűdás és ha fogcsikorgatva is, de fizetik a viszonyaikhoz képest rettenetesen magas utburkolási és csatornázási járulékokat, s ha szájuktól vonják is el a falatot, nem adják el a rákosi homokon elfoglalt pozíciójukat.

Természetesen vannak gazdag, jómódu vagyonos emberek is, a telepések zöme azonban a másik réteghez tartozik.

Egy év alatt 2121 új lakos

Ha visszatekintünk az elmúlt közigazgatási esztendőre, igen sok érdekes adatot bányászhatunk ki. A XIV. kerület a pesti oldal második legnagyobb kerülete, a népesség számát illetően pedig a kerületek sorrendjében a hatodik helyet foglalja el. Ma 78 ezer lakosa van Rákosvárosnak, tehát jóval nagyobb, mint

a legtöbb vidéki városnak. Az utóbbi évben, amióta áll a kerület előljárósága és szorgalommal, hozzáértéssel, szociális érzékkel működnek benne a tisztviselők, további nagy fejlődésnek indult a kerület. 2121 új lakosa van Rákosvárosnak. A szaporodás megoszlik a születés és bevándorlás közt. 908 születés történt és 1940 lélek költözött be a kerületbe, ahol 720 házasságot kötöttek s így a házasságkötések száma szempontjából, a kerületek között az ötödik helyet biztosította magának.

Az új kerületi előljáróság, amelyet Schmaderer Oszkár tanácsnok és Rimánóczy Oliver főjegyző vezetnek, egy év alatt nagy közigazgatási munkát fejtett ki. 52 ezer közigazgatási ügyirat, 3200 kihágási ügyirat, 19 ezer szegénységi és helyhatósági bizonyítvány, 500 iparjog-sítvány és 1260 munkakönyv kiadása, illetve elintézése eléggé jellemzi az új

kerület munkáját. Ügyforgalma az első, második, harmadik, negyedik, ötödik, tizedik és tizenegyedik kerület ügyforgalmát is meghaladja s így ebben a tekintetben is az ötödik helyen áll a kerületek közt.

De első a Rákosváros az építkezések tekintetében, 1930-ban 3418 lakóháza volt a kerületnek, ma pedig már 4330. A múlt évben 119 új ház, 20 egyéb építkezés és átalakítás történt.

Sajnos, a kerületben igen sok munkanélküli lakik. Eppen ezért az inségenyhítő akciót erőteljesen kellett kifejleszteni. A tavalyi 8 népkonyhával szemben, az idén már 10 népkonyhát állítottak fel, több mint 1500 családot kellett segélyben részesíteni és a népkonyhán közel 200.000 ebédet osztottak ki.

A szomorú számok mellett azonban akadnak vidámabb adatok is. Első helyen áll ez a kerület *az állattenyésztés dolgában*. A derék rákosvárosiak ugylátszik szeretik az állatokat és mint igazi telepesekhez illik, gondolnak is az állattenyésztésre. *1506 lovat, 22 csikót, 655 szarvasmarhát, 409 anyasertést, 1385 süldőt, 163 kecskét, 3570 kutyát tart nyilván az előljáróság*. A rákosvárosiak gyakran tréfálkozva mondják egymásnak, hogy igaz, Rákosvárosban sok állat van, de nincs közöttük *egy számár sem*.

Az előljáróság munkája az utak építésére és karbantartására terjed ki talán leginkább. Amint megépült az előljárósági épület és megkezdték munkájukat az oda kirendelt tisztviselők, első dolguk volt, hogy a *kerület utjait hozzák rendbe*. Ujra ágyaztak 45 ezer négyzetméter makadámutat és salakos járdát készítettek 120 ezer négyzetméteren. A rákosvárosi távoli házakba bizony a salakos járdán mégis csak kellemesebb módon lehet eljutni, mint a sáron keresztül. Élelmes és ötletes volt az előljáróság ezen a téren is. A munkákat akként végeztették el, hogy a *városhól kihordott építkezési törmelékekből az inségmunkásokkal kiválogatták a használható kő-, beton- és tégladarabokat s ebből az anyagból készítették el az utak alapját*. Emellett vigyáztak arra is, hogy mindig legyen munka. A mérnökök úgy osztották be a munkát, hogy a napszámok egész évben foglalkoztatva legyenek.

Hálás is ezért az egész kerület az új előljáróságnak.

Petrovác Gyula, akit minden panaszsal és bajjal felkeres a kerület lakossága, kérdésünkre elmondotta, hogy egyetlen panaszt sem hallott az egész évben. A rákosvárosi polgárság harmóniában él együtt az előljáróság vezetőivel és tisztviselőivel, akik viszont *igyekeznek a legméltányosabban eljárni minden ügyben* és szívet visznek bele az ügyigazgatásba. És erre a szívre szüksége is van az alig egyéves kerületnek, amely — most mult egyéves és ime még a *gyermekbetegségeken sem kellett átesnie*.